

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

Şanlıurfa (2024-2025)

İşkence ve Kötü Muamele İzleme Raporu

ETKİN
SAVUNUCULUK

ŞANLIURFA BÖLGESİNDE İNSAN HAKLARI İHLALLERİNE KARŞI HUKUKİ MÜCADELE KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Ocak, 2026

Proje Ekibi:

Proje Koordinatörü: **Ahmet Doğan**

Proje Koordinatör Yardımcısı: **Av. Hilal Yücel**

Hak İhlalleri İzleme ve Arşivleme Uzmanı: **Av. Gökhan Dayık**

Hak İhlalleri İzleme Komiteleri Koordinatörü: **Av. Nahide Polat Aslan**

Proje Raporlama Uzmanı: **Emel Sevgi**

Kilit Uzman - İzleme ve Değerlendirme Uzmanı: **Banu Ülkü**

Tasarım ve Redaksiyon:

Getu Creative

Şanlıurfa Barosu

Paşabağcı Mh. 775. Sk. 21-D - P.K. : 63040 Adliye Karşısı Haliliye/ŞANLIURFA,

Tel : 0(414) 313 28 28,

e-mail : info@sanliurfabarusu.org.tr - urfabarusu@gmail.com

Etkin Savunuculuk Projesi Sosyal Medya Hesapları

@etkinsavunuculuk

Şanlıurfa Barosu Sosyal Medya Hesapları:

@UrfaBarosu

@urfabarusu_

/Şanlıurfa Barosu

www.sanliurfabarusu.org.tr

Bu yayın Avrupa Birliği İnsan Hakları ve Demokrasi Hibe Programı tarafından desteklenen "Şanlıurfa Bölgesinde İnsan Hakları İhlallerine Karşı Hukuki Mücadele Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında Şanlıurfa Barosu tarafından yürütülen ve Adil Yargılanma Hakkına Erişim Derneğinin (AYHED) paydaşlığında hazırlanmıştır. Yayın içeriğinden Şanlıurfa Barosu ve Adil Yargılanma Hakkına Erişim Derneği (AYHED) sorumlu olup, Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

4	Kısaltmalar
5	Kavramsal ve Dilsel Çerçeve
6	Yönetici Özeti
7	Bu rapor neyi amaçlamaktadır?
8	Proje Hakkında
9	Metodolojik Çerçeve ve Sınırlılıklar
10	İşkence ve Kötü Muamele Vakalarına Genel Bakış
11	2024 tablosu
11	2025 tablosu
12	Gözaltı ve Kolluk Temasında İşkence ve Kötü Muamele
12	Gözaltında kötü muameleye ilişkin beyanlar
12	Fiziksel şiddet ve darp
13	Psikolojik baskı ve tehdit
13	Müdafiye ve haklara erişim sorunları
14	Hapishaneler ve Tutma Alanlarında Kötü Muamele
14	Hapishane koşulları
14	Sağlık hizmetlerine erişim
14	Barınma/hijyen/temel ihtiyaçlar
15	Zorunlu nakil ve aile ziyaretleri
15	GGM ve geçici barınma merkezleri
15	Uzun süreli/süreklilik arz eden kötü muamele
16	Yaşam Hakkıyla Bağlantılı Vakalar
16	Kapalı kurumlarda ölüm vakaları
16	Etkili soruşturma yükümlülüğü ve cezasızlık riski
17	İfade, Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü ile Kesişen Vakalar
17	Erişim engelleri ve baskı ortamı
18	Etkin Soruşturma, Cezasızlık ve Yargısal Süreçler
19	Mağdur Profiline İlişkin Değerlendirme
20	Genel Değerlendirme ve Sonuç
21	Politika ve Uygulama Önerileri
22	İzleme ve Ortak Sorumluluk
23	Kaynakça
24	Bulgu-Sorun-Politika/Uygulama Önerisi Eşleştirme Tablosu

KISALTMALAR

AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AYHED	Adil Yargılanma Hakkına Erişim Derneği
BM	Birleşmiş Milletler
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
CPT	Avrupa Konseyi İşkencenin Önlenmesi Komitesi
GGM	Geri Gönderme Merkezi
İHD	İnsan Hakları Derneği
TİHEK	Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu
KYOK	Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar
NDICI	Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument
ÖHD	Özgürlük İçin Hukukçular Derneği
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TCK	Türk Ceza Kanunu

Kavramsal ve Dilsel Çerçeve

Bu raporda kullanılan dil, işkence ve kötü muamele yasağını yalnızca hukuki bir ihlal olarak değil, insan onurunu doğrudan ilgilendiren bir mesele olarak ele alan bir yaklaşıma dayanmaktadır. Bu nedenle raporda, kişileri yalnızca işledikleri iddia edilen fiillerle tanımlayan bir dil yerine, onların hak sahibi bireyler olduğunu hatırlatan kavramlar tercih edilmiştir. “Mahkûm” yerine “mahpus” ifadesinin kullanılması, kişilerin yalnızca özgürlüklerinden yoksun bırakılmış insanlar olduğunu vurgulamak içindir.

Benzer şekilde, “cezaevi” kavramı cezalandırma fikrini merkeze alan bir anlam taşıırken; “hapishane” ifadesi, özgürlükten yoksun bırakılma pratiğini ve bu pratiğin doğurduğu hak ihlallerini görünür kılmaktadır. Bu raporda “hapishane” kavramının tercih edilmesi, cezayı olağanlaştıran bir dil yerine, devletin güç kullanımı ve kapatma pratiklerinin insan hakları açısından sorgulanmasını amaçlamaktadır.

Ayrıca raporda, başvuruçuların yaşadıklarına ilişkin aktarımlar “beyan” olarak ifade edilmekte; yargısal süreçlere konu edilen durumlar ise hukuki terminolojiye uygun biçimde “iddia” kavramı ile ele alınmaktadır.

Yine rapor kapsamında Suriyeli geçici koruma altındaki sığınmacılar ve diğer sığınmacılar için “Mülteci” kavramı kullanılmıştır.

Bu dilsel tercihler, raporda yer alan ihlal iddialarını münferit olaylar olarak değil; belirli bağlamlarda tekrar eden ve önlenmesi gereken yapısal sorunlar olarak ele alma amacının bir parçasıdır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, Şanlıurfa ilinde 01.01.2024–31.12.2025 tarihleri arasında meydana geldiği bildirilen ve işkence ile kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken ihlalleri izlemek amacıyla hazırlanmıştır. İzleme çalışması; gözaltı ve kolluk teması, hapisaneler ve diğer tutma alanları ile barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik müdahaleler sırasında ortaya çıkan işkence ve kötü muameleye ilişkin beyanları kapsamaktadır.

Raporda yer alan değerlendirmeler; **baro birimleri, sivil toplum kuruluşları, avukat bildirimleri, başvuru kayıtları, medya taramaları ve İl İnsan Hakları Kurulu nezdinde yapılan başvurulara** ilişkin paylaşılan sınırlı bilgiler temelinde yapılmıştır. Çalışma, başvuru temelli ve açık kaynaklara dayalı veriler üzerinden yürütülmüş; raporda yer verilen vakalar, başvuru sahiplerinin beyanlarına ve erişilebilen açık kaynaklara dayalı olarak ele alınmıştır.

İzleme döneminde elde edilen bulgular, **işkence ve kötü muameleye ilişkin beyanların özellikle gözaltı süreçleri, kolluk müdahaleleri ve kapalı kurumlar bağlamında yoğunlaştığını** göstermektedir. Başvuruların önemli bir bölümünde fiziksel şiddet ve darp, tehdit ve psikolojik baskı iddialarının, müdafii erişim ve usuli güvencelere ilişkin sorunlarla birlikte bildirildiği görülmektedir.

Hapishaneler, geri gönderme merkezleri ve geçici barınma merkezlerine ilişkin başvurular; sağlık hizmetlerine erişim, barınma ve hijyen koşulları ile iletişim ve ziyaret hakları bakımından kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken risk alanlarına işaret etmektedir. Zorunlu nakil uygulamalarının aile bağları üzerindeki olumsuz etkileri de izlenen başlıca sorun alanları arasında yer almaktadır.

Raporda izlenen dosyalar, işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturma süreçlerinde gecikmeler yaşandığını, bazı dosyaların kovuşturmayla yer olmadığına dair kararlarla sonuçlandığını ve kimi başvuruların uzun süre sonuçlandırılmadan bekletildiğini ortaya koymaktadır. Bu görünüm, AİHS'in 3. maddesi kapsamında etkili soruşturma yükümlülüğü bakımından dikkatle ele alınması gereken bir tabloya işaret etmektedir.

Bu rapor neyi amaçlamaktadır?

Bu rapor, Şanlıurfa ilinde işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken ihlallere ilişkin beyanları izlemek, bu ihlallerin ortaya çıktığı bağlamları görünür kılmak ve önleme ile hesap verebilirlik mekanizmalarının işleyişini değerlendirmek amacıyla hazırlanmış kanıta dayalı bir izleme raporudur.

Çalışma; gözaltı ve kolluk teması, kapalı kurumlar ile ifade ve toplantı özgürlüğünün kullanımı sırasında bildirilen beyanları, tekrar eden örüntüler dikkate alınarak AİHS'in 3. maddesi çerçevesinde ve etkili soruşturma yükümlülüğü bakımından ele almaktadır.

PROJE HAKKINDA

“Şanlıurfa Bölgesinde İnsan Hakları İhlallerine Karşı Hukuki Mücadele Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi”, Şanlıurfa’da avukatların, baro mekanizmalarının ve yerel sivil toplumun insan hakları alanındaki hukuki mücadele kapasitesini güçlendirmeyi amaçlayan, üç yıllık bir programdır. Projenin temel hedefi; özellikle çocuklar, kadınlar, işkence ve kötü muamele mağdurları ile nefret suçlarına maruz kalan grupların adalete erişimini güçlendirmek, hak ihlallerinin görünürlüğünü artırmak ve yargılama süreçlerinin etkinliğini yükseltmektir.

Proje kapsamında Şanlıurfa Barosu bünyesinde Hak İhlalleri Hafıza Merkezi ve Dijital Arşiv Yazılımı kurulması, 40 avukattan oluşan tematik hak ihlalleri komitelerinin oluşturulması ve en az 40 dava için hukuki destek sağlanması öngörülmektedir. Bu davaların sekizi, stratejik davalama yaklaşımıyla yürütülerek ulusal ve uluslararası insan hakları mekanizmalarına taşıyabilecek emsal kararların oluşmasına katkı sunacaktır.

Proje faaliyetleri; eğitim programları, saha izleme ve raporlama çalışmaları, sempozyumlar, deneyim paylaşım toplantıları ve stajyer avukat programları aracılığıyla çok boyutlu bir kapasite geliştirme çerçevesi içinde yürütülmektedir. Bunun yanı sıra çocuk hakları, kadın hakları, işkence ve kötü muamele ile nefret suçları alanlarında düzenli veri toplanması, analiz raporları hazırlanması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi proje kapsamındaki temel çıktılar arasında yer almaktadır.

Proje, Şanlıurfa Barosu tarafından yürütülmekte olup, Adil Yargılanma Hakkına Erişim Derneği (AYHED) ortaklığında uygulanmaktadır. Çalışma, Avrupa Birliği Demokrasi ve İnsan Hakları Tematik Programı (NDICI–Global Europe) kapsamında desteklenmektedir. Proje, Şanlıurfa’da adalete erişimin güçlendirilmesi ve insan hakları ihlalleriyle etkin mücadele için kurumsal ve toplumsal düzeyde kalıcı etki yaratmayı hedeflemektedir.

Bu rapor, 01.01.2024–31.12.2025 tarihleri arasında Şanlıurfa ilinde meydana geldiği bildirilen ve işkence ile kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken vakaları kapsamaktadır.

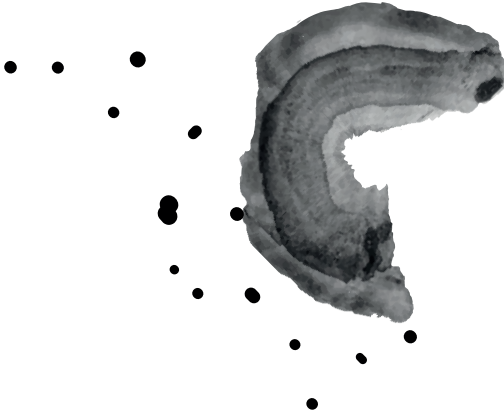
İnceleme; gözaltı ve kolluk teması sırasında, hapishaneler ve diğer tutma alanlarında gerçekleştiği bildirilen ihlallere ilişkin beyanların yanı sıra, ifade ve toplantı özgürlüğünün kullanımıyla bağlantılı müdahaleler sırasında ortaya çıkan işkence ve kötü muameleyle ilişkin beyanları içermektedir.

Metodolojik Çerçeve ve Sınırlılıklar

Bu rapor, Şanlıurfa ilinde işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilebilecek ihlalleri izlemek amacıyla başvuru temelli ve açık kaynaklara dayalı bir yöntemle hazırlanmıştır. Değerlendirmelerde; Şanlıurfa Barosu İnsan Hakları Merkezi ve İnsan Hakları Komitesi kayıtları, İnsan Hakları Derneği (İHD) Şanlıurfa Şubesi, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Urfa Şubesi, çeşitli sivil toplum kuruluşlarından gelen başvurular, avukat bildirimleri ile Şanlıurfa Valiliği İl İnsan Hakları Kurulu ve ilçe insan hakları kurullarına yapılan başvurulara ilişkin paylaşılan bilgiler esas alınmıştır. Bu veriler, düzenli medya taramalarıyla desteklenmiştir.

Her bir vaka; bildirilen ihlalin niteliği, gerçekleştiği bağlam ve adli sürecin mevcut durumu birlikte dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

İşkence ve kötü muameleye ilişkin beyanların önemli bir bölümünün resmî başvuru mekanizmalarına yansımaması; mağdurların güvenlik ve misilleme kaygıları nedeniyle başvuruda bulunmaktan imtina etmesi ve kamu kurumlarının düzenli ve ayrıntılı veri paylaşmaması, çalışmanın temel metodolojik sınırlılıkları arasındadır. Bu nedenle raporda sunulan bulgular, yaşanan ihlallerin tamamını değil; erişilebilen ve doğrulanabilir bilgiler üzerinden tespit edilebilen vakaları yansıtmaktadır.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE VAKALARINA GENEL BAKIŞ

İzleme döneminde elde edilen bulgular, işkence ve kötü muameleye ilişkin beyanların 2024 ve 2025 yıllarında süreklilik gösterdiğini ve belirli dönemlerde artış eğilimi sergilediğini ortaya koymaktadır. **Bu artışların özellikle gözaltı süreçleri, kolluk müdahaleleri ve toplumsal olaylara müdahale edilen zaman dilimleriyle örtüştüğü görülmektedir.** 2025 yılı verileri, PKK ile devlet arasında yeniden başlatıldığı ifade edilen müzakere sürecine denk gelen bir döneme işaret etmektedir. Aynı dönemde kaydedilen hak ihlali vakalarında sayısal bir azalma gözlemlenmiş olmakla birlikte, bu durumun doğrudan söz konusu süreçle bağlantılı olup olmadığına dair bu rapor kapsamında kesin bir değerlendirme yapılmamaktadır.

Beyanlar ağırlıklı olarak fiziksel şiddet ve darp, tehdit ve psikolojik baskı ile hukuki güvencelere aykırı uygulamalar başlıklarında yoğunlaşmaktadır. Birçok vakada fiziksel müdahalelere psikolojik baskı ve müdafiyeye erişim gibi usuli güvencelere ilişkin sorunların eşlik ettiği anlaşılmaktadır.

Vaka yerleri bakımından yapılan değerlendirme, ihlal iddialarının ağırlıklı olarak gözaltı mekânları, kolluk birimleriyle temas alanları, ceza infaz kurumları ve diğer tutma alanlarında yoğunlaştığını göstermektedir. Bunun yanı sıra barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik müdahaleler sırasında da işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken beyanlar bulunmaktadır. Bu görünüm, özgürlükten yoksun bırakma ve kolluk müdahalesi içeren bağlamların yapısal risk alanları olarak öne çıktığına işaret etmektedir.

Hukuki süreçler açısından yapılan inceleme, işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturma süreçlerinde gecikmeler yaşandığını, bazı dosyaların kovuşturmaya yer olmadığı kararlarıyla sonuçlandığını ve sınırlı sayıda dosyada sürecin devam ettiğini göstermektedir. Bu durum, etkili soruşturma ve hesap verebilirlik mekanizmalarının işleyişi bakımından izlenmesi gereken bir risk alanına işaret etmektedir.

Aşağıdaki tablolar, izleme döneminde derlenen başvuruların **tamamını** (işkence ve kötü muamele iddialarıyla birlikte, bu iddialarla **kesişen** özgürlük ve güvenlik hakkı, ifade özgürlüğü ve yaşam hakkı gibi alanlara ilişkin başvuruları) göstermektedir. Bu raporun ana odağı işkence ve kötü muamele yasağı olmakla birlikte, tabloların kapsamı, ihlallerin ortaya çıktığı **bağlamı** görünür kılmak amacıyla daha geniş tutulmuştur.

2024 yılı için;

İhlal Türü	İhlal Sayısı/ başvuru
İşkence ve Kötü Muamele	36
T-2 Kapalı İnfaz Kurumunda Sıcak Su Sorunu	7
Akçakale Açık Ceza İnfaz Kurumunda Psikolojik Baskı/Şiddet	1
Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Rızası Dışında Nakil	56
Özgürlük ve Güvenlik Hakkı – Keyfi İnfaz Uzatma	19
Eylem ve Etkinlik Yasağı - İfade Özgürlüğü	7
Medya Erişim Engeli – İfade Özgürlüğü	11
Yaşam Hakkı İhlali	1
Seçme Seçilme Hakkı İhlali - Halfeti İlçesine Kayyum Ataması	1
TOPLAM	139

2025 yılı için;

İhlal Türü	İhlal Sayısı/ başvuru
İşkence ve Kötü Muamele	14
Tutuklu ve Hükümlü Yakınlarına Karşı Onur Kırıcı Üst Arama	1
Eylem ve Etkinlik Yasağı - İfade Özgürlüğü	2
Medya Erişim Engeli - İfade Özgürlüğü	8
Özgürlük ve Güvenlik Hakkı – Keyfi İnfaz Uzatma	9
Yaşam Hakkı İhlali	1
Yaşam Hakkı İhlali - Şüpheli Ölüm (Faili Meçhul)	1
T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Rızası Dışında Nakil	4
TOPLAM	40

Not: Tablodaki veriler; medya taraması, sivil toplum örgütleri (STÖ'ler), baro birimleri/ komisyonları ve Şanlıurfa Valiliği İl İnsan Hakları Kurulu kaynaklarından derlenmiştir.

GÖZALTI VE KOLLUK TEMASINDA İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

İzleme döneminde gözaltı işlemleri ve kolluk güçleriyle doğrudan temas sırasında meydana geldiği bildirilen işkence ve kötü muamele beyanları, özellikle gözaltının başlangıç anı, nakil süreçleri ve kolluk birimlerinde geçirilen süreler bakımından yoğunlaşmaktadır.

Şanlıurfa; sınır hattına yakınlığı, güvenlik politikalarının yoğunluğu ve toplumsal hareketlilik nedeniyle kolluk teması bağlamında yapısal risklerin yüksek olduğu bir il olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlam, gözaltı süreçlerinde güç kullanımının ölçülülüğü ve haklara erişim bakımından özel bir dikkat gerektirmektedir.

Gözaltında Kötü Muameleye İlişkin Beyanlar

Başvuruların önemli bir bölümünde, gözaltı işlemleri sırasında orantısız güç kullanımı, aşağılayıcı muamele ve bedensel bütünlüğü zedeleyici uygulamalara ilişkin beyanlar yer almaktadır. Bu vakalarda, güç kullanımının gereklilik ve ölçülülük ilkeleriyle bağdaşmadığı; bazı durumlarda kişilerin kontrol altına alınmasından sonra da müdahalenin devam ettiği yönünde aktarımlar bulunmaktadır.

Fiziksel Şiddet ve Darp

Fiziksel şiddet ve darp, gözaltı ve kolluk teması sırasında en sık bildirilen ihlal türleri arasındadır. Başvurularda; darp, itme-sürükleme, yere yatırma, ters kelepçe uygulaması ve kelepçenin bilekte iz bırakacak şekilde sıkılması gibi uygulamalara ilişkin beyanlar yer almaktadır. Bazı vakalarda fiili direnç bulunmadığı halde fiziksel müdahale uygulandığı ve müdahalenin kontrol sağlandıktan sonra da sürdüğü ifade edilmektedir. Bu durum, güç kullanımının hukuka uygunluğu ve ölçülülüğü bakımından izlenmesi gereken önemli risk alanlarına işaret etmektedir.

Psikolojik Baskı ve Tehdit

Başvurularda fiziksel müdahalelere ek olarak tehdit, hakaret, küçük düşürücü söylemler ve psikolojik baskıya ilişkin beyanlar da yer almaktadır. Bu tür uygulamaların, gözaltındaki kişilerin iradesini zayıflatmaya ve şikâyet mekanizmalarını kullanmaktan caydırmaya yönelik olduğu yönünde aktarımlar bulunmaktadır. Psikolojik baskı beyanlarının sıklıkla fiziksel müdahalelerle birlikte dile getirilmesi, bildirilen ihlallerin yalnızca fiziksel şiddetle sınırlı olmadığını göstermektedir.

Müdafiye ve Haklara Erişim Sorunları

Gözaltı sürecinde bildirilen ihlallerin önemli bir bölümüne müdafiye erişimde gecikme, hakların eksik veya geç bildirilmesi ve hukuki güvencelere aykırı uygulamalar eşlik etmektedir. Başvurularda, gözaltına alınan kişilerin müdafi ile zamanında görüştürülmediği ya da bu hakkın fiilen kısıtlandığı yönünde beyanlar yer almaktadır. Bu durum, işkence ve kötü muamele iddialarının ortaya çıkarılması ve etkin biçimde soruşturulması bakımından yapısal risk alanları oluşturmaktadır.

HAPİSHANELER VE TUTMA ALANLARINDA KÖTÜ MUAMELE

İzleme döneminde ceza infaz kurumları ve diğer tutma alanlarına ilişkin başvurular, kapalı kurum koşullarının bazı vakalarda bedensel ve ruhsal bütünlüğü zedeleyici sonuçlar doğurduğunu; kimi dosyalarda ise bu durumun süreklilik arz ettiğini göstermektedir.

Hapishane Koşullarına İlişkin Başvurular

Başvurular; **aşırı kalabalık, yetersiz havalandırma, koğuş içi denetim sorunları ve disiplin uygulamalarına** ilişkin şikâyetlerde yoğunlaşmaktadır. Kapasite üstü barındırma koşullarının barınma alanını daralttığı, hijyen koşullarını olumsuz etkilediği ve temel ihtiyaçlara erişimi zorlaştırdığı yönünde beyanlar bulunmaktadır. Bu koşullar, mahpusların insan onuruna uygun koşullarda tutulma hakkı bakımından yapısal risk alanları oluşturmaktadır.

Sağlık Hizmetlerine Erişim Sorunları

Başvurularda, **sağlık hizmetlerine zamanında ve etkili biçimde erişimin sağlanmadığı; sevklerin geciktirildiği, muayenelerin yeterli şekilde yapılmadığı ve sağlık şikâyetlerinin dikkate alınmadığı** yönünde beyanlar yer almaktadır. Bu durum, kapalı kurumlarda bulunan kişilerin bedensel ve ruhsal bütünlüğünün korunması yükümlülüğü bakımından ciddi riskler doğurmaktadır.

Barınma, Hijyen ve Temel İhtiyaçlara Erişim

Başvurular; **yetersiz temizlik koşulları, sıcak suya sınırlı erişim, beslenme koşullarına ilişkin sorunlar ve kişisel ihtiyaçların karşılanmasındaki aksaklıklara** işaret etmektedir. Kapasite üstü barındırma uygulamalarının hijyen koşullarını bozduğu ve temel ihtiyaçlara erişimi fiilen zorlaştırdığı yönünde beyanlar bulunmaktadır. Bu tür koşulların süreklilik arz etmesi, insan onuruna uygun muamele hakkı bakımından ciddi ihlal riskleri doğurmaktadır.

Zorunlu Nakil Uygulamaları ve Aile Ziyaretlerine Etkisi

İzleme dönemi boyunca elde edilen başvurular, hapishanelerde tutulan kişilerin rızaları dışında farklı illerde bulunan hapishanelere zorunlu nakil uygulamalarına maruz bırakıldığını göstermektedir. Bu uygulamaların, **ailelerle düzenli ve sürdürülebilir görüşmeyi coğrafi mesafe ve ekonomik imkânsızlıklar nedeniyle fiilen zorlaştırdığı; bazı vakalarda aile ziyaretlerini ciddi biçimde sınırladığı** yönünde beyanlar bulunmaktadır.

Zorunlu nakil uygulamalarının gerekçelendirilme biçimi ve sıklığı dikkate alındığında, bu uygulamaların ölçülülük ve gereklilik ilkeleri ile aile bağlarının korunması yükümlülüğü bakımından değerlendirilmesi gereken sonuçlar doğurduğu görülmektedir. Özellikle uzun süreli veya tekrarlayan nakillerin, kapalı kurum koşullarında yaşanan diğer sorunlarla birlikte ele alındığında, kötü muamele yasağıyla kesişen bir etki alanı oluşturabildiği anlaşılmaktadır.

Geri Gönderme Merkezi ve Geçici Barınma Merkezlerine İlişkin Beyanlar

Şanlıurfa İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne bağlı Geri Gönderme Merkezi ile geçici barınma merkezlerine ilişkin beyanlar; **barınma ve hijyen koşullarının yetersizliği, sağlık hizmetlerine erişimde aksaklıklar, iletişim imkânlarının kısıtlanması ve belirsiz idari uygulamaların yarattığı psikolojik baskıya** işaret etmektedir. Bazı vakalarda **personelin tutumuna ilişkin keyfi davranış ve nakil süreçlerinde kötü muamele beyanları** aktarılmıştır. Bu görünüm, bu merkezlerde tutulan kişilerin özgürlük ve insan onuruna uygun muamele hakları bakımından yapısal risk alanları bulunduğunu göstermektedir.

Uzun Süreli ve Süreklilik Arz Eden Kötü Muameleye İlişkin Beyanlar

Bazı vakalarda, kötü muameleye ilişkin beyanların tekil uygulamalarla sınırlı kalmadığı; **gözetli, nakil ve kapalı kurum süreçlerine yayılan, süreklilik arz eden bir nitelik taşıdığı** anlaşılmaktadır. Bu tür beyanlar, ihlallerin belirli anlara özgü olmadığını ve farklı aşamalarda tekrar edebildiğini ortaya koymaktadır. Uzun süreli ve tekrarlayan nitelikteki bu beyanlar, **denetim mekanizmalarının işleyişi, başvuru yollarının etkililiği ve koruyucu tedbirlerin yeterliliği bakımından değerlendirilmesi gereken önemli risk alanlarına** işaret etmektedir. Bu görünüm, kötü muamele yasağının korunması açısından izleme ve önleyici mekanizmaların güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

YAŞAM HAKKIYLA BAĞLANTILI VAKALAR

İzleme döneminde kolluk müdahaleleri ile hapisaneler ve diğer tutma alanlarında meydana geldiği bildirilen ve yaşam hakkıyla bağlantılı olduğu değerlendirilen vakalar incelenmiştir. Elde edilen veriler, bazı ölüm olaylarının öncesinde kötü muamele, ihmal veya etkisiz müdahaleye ilişkin beyanların bulunduğunu göstermektedir. Bu durum, yaşam hakkının korunmasına ilişkin yükümlülükler ile işkence ve kötü muamele yasağı arasındaki yakın ilişkiye işaret etmektedir.

Şanlıurfa’da kolluk müdahaleleri ve kapalı kurum yoğunluğu bağlamında bildirilen yaşam hakkıyla bağlantılı vakalar, ilin güvenlik uygulamaları ve özgürlükten yoksun bırakma pratikleri dikkate alınarak özel bir dikkatle ele alınmalıdır.

Kapalı Kurumlarda Meydana Gelen Ölüm Vakaları

Hapisaneler ve diğer tutma alanlarında meydana gelen bazı ölüm vakalarına ilişkin başvurular, **sağlık hizmetlerine erişimde gecikmeler, yeterli tıbbi müdahalenin sağlanmaması ve koruyucu tedbirlerin alınmamasıyla** bağlantılı olabilecek durumlara işaret etmektedir. Bu vakalarda, ölüm olaylarının tüm yönleriyle bağımsız ve etkili biçimde soruşturulup soruşturulmadığına ilişkin ciddi soru işaretleri bulunmaktadır. Devletin özgürlükten yoksun bırakılan kişilere yönelik koruma yükümlülüğü çerçevesinde, bu tür vakalar ağır bir sorumluluk alanı oluşturmaktadır.

Etkili Soruşturma Yükümlülüğü ve Cezasızlık Riski

Yaşam hakkıyla bağlantılı vakalara ilişkin başvurular, bazı dosyalarda soruşturma süreçlerinin gecikmeli, sınırlı ya da etkisiz biçimde yürütüldüğüne dair beyanları ortaya koymaktadır. **Delillerin zamanında toplanmaması, olayın tüm yönlerini aydınlayabilecek adli ve tıbbi incelemelerin yeterince yapılmaması ve sorumluların tespitine yönelik etkili adımların atılmaması**, başvurularda öne çıkan sorun alanları arasında yer almaktadır. Bu tür eksiklikler, yaşam hakkının korunmasına ilişkin devletin usuli yükümlülükleri bakımından değerlendirilmesi gereken ciddi bir risk alanı oluşturmaktadır. **Soruşturma süreçlerinin etkisiz veya gecikmeli yürütülmesi, yalnızca ilgili vakaların aydınlatılmasını zorlaştırmakla kalmamakta; aynı zamanda benzer ihlaller bakımından cezasızlık riskini artıran yapısal bir etki yaratmaktadır.**

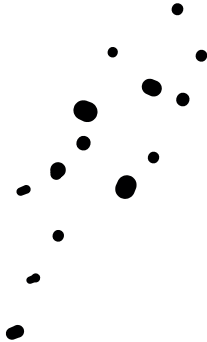
İFADE, TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ İLE KESİŞEN VAKALAR

Barışçıl toplantı ve gösteriler sırasında meydana geldiği bildirilen ve işkence ile kötü muamele yasağıyla kesişen vakalarda, kolluk müdahalelerine ilişkin beyanlar öne çıkmaktadır. Bu beyanlar; **orantısız güç kullanımı, fiziksel şiddet, psikolojik baskı ve aşağılayıcı muamele** iddialarını içermektedir.

Bazı vakalarda, kolluk müdahalesinin toplantı ve gösterilerin sona ermesinden ya da katılımcıların dağılmasından sonra da devam ettiği; bu süreçte gözaltına alınan kişilere yönelik **darp, ters kelepçe, tehdit ve hakaret** uygulamalarına ilişkin beyanların bulunduğu anlaşılmaktadır. Gözaltı işlemleri sırasında uygulanan muamelenin niteliği ile müdahalenin amacı arasında ölçülülük ilkesinin gözetilmediği yönünde aktarımlar yer almaktadır.

Erişim Engelleri ve Baskı Ortamı

İfade özgürlüğü kapsamında değerlendirilen bazı olaylarda haber siteleri ve sosyal medya hesaplarına yönelik erişim engelleri uygulandığı görülmektedir. **Bu uygulamalar doğrudan işkence veya kötü muamele niteliği taşımamakla birlikte, ihlallerin görünürlüğünü azaltan ve kamusal denetimi zayıflatan bir bağlam yaratmaktadır.** Bu durum, işkence ve kötü muamele beyanlarının izlenmesi ve belgelenmesi bakımından dolayı ancak sınırlayıcı bir etki doğurmaktadır.

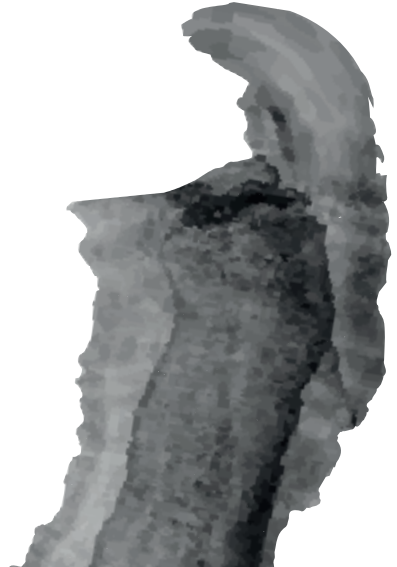

ETKİN SORUŞTURMA, CEZASIZLIK VE YARGISAL SÜREÇLER

İncelenen işkence ve kötü muamele başvurularına ilişkin adli ve idari süreçler, soruşturmaların önemli bir bölümünde gecikmeli veya sınırlı biçimde yürütüldüğünü göstermektedir. Bazı dosyalarda **delillerin zamanında toplanmadığı, olayın niteliğini ortaya koyabilecek adli ve tıbbi belgelerin yeterince değerlendirilmediği** yönünde beyanlar bulunmaktadır.

İncelenen vakaların bir bölümünde soruşturma süreçlerinin kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlarla sonuçlandığı; diğer bazı dosyalarda ise **soruşturmaların uzun süre ilerleme kaydetmeden, fiilen işlem yapılmaksızın bekletildiği** görülmektedir. Bu görünüm, işkence ve kötü muameleye ilişkin başvuruların cezasızlıkla sonuçlanma riskini artıran yapısal bir soruna işaret etmektedir.

Başvurular, etkili başvuru yollarına erişimde ve yargısal denetimin işletilmesinde çeşitli sorunlar bulunduğunu göstermektedir. Soruşturma süreçlerine ilişkin bilgiye erişimin sınırlı olması, itiraz mekanizmalarının etkili sonuç doğurmaması ve dosyaların uzun süre sonuçlandırılmaması, hem etkin soruşturma yükümlülüğü hem de etkili başvuru hakkı bakımından ciddi sakıncalar doğurmaktadır.

MAĞDUR PROFİLİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Başvurular, işkence ve kötü muameleye ilişkin beyanların ağırlıklı olarak yetişkin erkek mağdurlar üzerinde yoğunlaştığını göstermektedir. Bununla birlikte kadınlar ve çocuklara ilişkin başvurular da bulunmakta; ancak bu gruplara dair kayıtların sayıca daha sınırlı olduğu görülmektedir.

Bu dağılım, mağduriyetin yalnızca belirli gruplarla sınırlı olduğu şeklinde yorumlanmamalıdır. Kadınlar, çocuklar ve diğer haklara erişimde dezavantajlı gruplar bakımından, başvuru mekanizmalarına erişimde yaşanan yapısal engeller, güvenlik ve misilleme kaygıları ile destek ve yönlendirme mekanizmalarının sınırlılığı, işkence ve kötü muameleye ilişkin beyanların görünürlüğünü doğrudan etkileyebilmektedir. Özellikle faille temasın devam ettiği kolluk ve kapalı kurum bağlamlarında, şikâyetle bulunmanın yeni hak ihlallerine yol açabileceği endişesi, başvuru yapmama yönünde caydırıcı bir etki yaratabilmektedir.

Başvuruların önemli bir bölümünün baro birimleri, sivil toplum kuruluşları ve avukatlar aracılığıyla iletilmiş olması; daha az sayıda başvurunun doğrudan mağdurlar veya yakınları tarafından yapılması, **işkence ve kötü muameleye ilişkin beyanların büyük ölçüde sivil izleme ve hukuki destek kanalları aracılığıyla kayıt altına alınabildiğini** ortaya koymaktadır. Bu durum, söz konusu mekanizmaların görünürlük ve belgeleme açısından taşıdığı kritik önemi göstermekte; aynı zamanda bu kanallara erişimi bulunmayan mağdurlar bakımından ciddi bir görünmezlik riskine işaret etmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Şanlıurfa; sınır hattına yakınlığı, yoğun göç dinamikleri, güvenlik politikalarının belirleyici olduğu uygulamalar ve kapalı kurum yoğunluğu nedeniyle işkence ve kötü muamele yasağı bakımından yapısal riskler barındıran bir bağlam sunmaktadır. Raporda ortaya konulan bulgular, ihlal beyanlarının münferit olaylarla sınırlı kalmadığını; belirli alanlarda yoğunlaşan ve süreklilik gösteren örüntülere işaret ettiğini göstermektedir.

Gözaltı ve kolluk teması, ceza infaz kurumları ve diğer tutma alanları, zorunlu nakil uygulamaları ile barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik müdahaleler, ihlal beyanlarının en sık yoğunlaştığı başlıca alanlar olarak öne çıkmaktadır. Bu alanların ortak özelliği, bireylerin devlet gücüyle doğrudan ve asimetrik bir ilişki içinde bulunduğu bağlamlar olmasıdır. Bu durum, güç kullanımının ölçülülüğü, haklara erişim ve etkili denetim mekanizmalarının işleyişi bakımından özel bir hassasiyet gerektirmektedir.

Beyanlar, fiziksel şiddet, psikolojik baskı ve hukuki güvencelere aykırı uygulamaların sıklıkla birlikte ortaya çıktığını göstermektedir. Kapalı kurum koşulları ve zorunlu nakil uygulamaları ise, insan onuruna uygun muamele hakkı bakımından doğrudan veya dolaylı etki doğuran yapısal sorun alanları olarak dikkat çekmektedir.

İncelenen vakalarda soruşturmasüreçlerindeki gecikmeler, kovuşturmayaya yer olmadığı kararlarının yaygınlığı ve itiraz mekanizmalarının sınırlı etkililiği, cezasızlık riskini artıran temel unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bu görünüm, işkence ve kötü muamele yasağının caydırıcılığını zayıflatmakta ve benzer ihlallerin tekrarını önlemeye yönelik kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

İşkence ve kötü muamele yasağının etkin biçimde korunması, yalnızca bireysel ihlallerin tespitiyle sınırlı bir yaklaşımı değil; önleyici mekanizmaların güçlendirilmesini, bağımsız ve sürekli izleme faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasını ve yargısal süreçlerin şeffaf, hesap verebilir ve mağdur odaklı biçimde işletilmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda, kurumsal denetim mekanizmalarının etkinliği ve sivil izleme kanallarının sürdürülebilirliği, yasağın fiili güvencesi bakımından belirleyici öneme sahiptir.

POLİTİKA VE UYGULAMA ÖNERİLERİ

Bu raporda tespit edilen bulgular, işkence ve kötü muamele yasağının korunmasının yalnızca bireysel ihlallerin soruşturulmasıyla sınırlı kalamayacağını; önleyici, yapısal ve hesap verebilirliği güçlendiren politika ve uygulamaların hayata geçirilmesini zorunlu kıldığını göstermektedir.

Gözaltı, kolluk teması, hapishaneler, geri gönderme merkezleri ve geçici barınma merkezlerinde bağımsız, düzenli ve etkin izleme mekanizmaları güçlendirilmeli; kolluk ve kapalı kurum personeline yönelik, işkence ve kötü muamele yasağının mutlak niteliğini esas alan zorunlu ve periyodik insan hakları eğitimleri uygulanmalıdır. Gözaltı işlemleri ve toplumsal olaylara müdahalelerde kesintisiz görsel kayıt uygulaması güvence altına alınmalı; bu kayıtların korunması ve denetlenebilirliği sağlanmalıdır.

İşkence ve kötü muameleyle ilişkin soruşturmalar derhâl, bağımsız ve tarafsız biçimde yürütülmeli; delil toplama süreçleri geciktirilmeden tamamlanmalıdır. Kuvuşturmaya yer olmadığına dair kararlar etkili yargısal denetime açık olmalı; sağlık hizmetleri idari baskıdan bağımsız yürütülmeli ve işkence iddialarında İstanbul Protokolü'ne uygun muayene ve raporlama standartları zorunlu hâle getirilmelidir.

Hapishaneler, geri gönderme merkezleri ve geçici barınma merkezlerinde barınma, hijyen ve sağlık hizmetlerine erişim insan onuruna uygun koşullarda sağlanmalı; aşırı kalabalık ve yetersiz koşullara son verilmelidir. Zorunlu nakil uygulamaları ölçülülük ve gereklilik ilkeleri çerçevesinde sınırlandırılmalı; aile bağları üzerindeki etkiler karar süreçlerinde zorunlu olarak dikkate alınmalıdır.

İşkence ve kötü muameleyle ilişkin başvuruların güvenli, erişilebilir ve misillemeye karşı koruyucu biçimde yapılabilmesi için etkili başvuru mekanizmaları oluşturulmalı; özellikle haklara erişimde dezavantajlı gruplar bakımından hukuki bilgilendirme ve destek mekanizmaları güçlendirilmelidir.

Barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik kolluk müdahaleleri hukuka uygunluk ve ölçülülük ilkeleriyle sınırlandırılmalı; ifade özgürlüğü kapsamında uygulanan erişim engelleri istisnai, gerekçeli ve yargısal denetime açık biçimde uygulanmalıdır. İşkence ve kötü muameleyle ilişkin başvuru, soruşturma ve sonuç verileri düzenli, karşılaştırılabilir ve kamuya açık şekilde paylaşılmalı; barolar ve sivil toplum kuruluşlarının izleme faaliyetleri kurumsal olarak desteklenmelidir.

İZLEME VE ORTAK SORUMLULUK

İşkence ve kötü muamele yasağının etkin biçimde korunması, yalnızca ihlal iddialarına sonradan müdahale edilmesiyle sınırlı olmayıp; sürekli izleme, şeffaflık ve çok aktörlü iş birliği gerektiren bir sorumluluk alanıdır. Bu raporda ortaya konulan bulgular, ihlallerin belirli bağlamlarda tekrar ettiğini ve önleyici mekanizmaların güçlendirilmesine duyulan ihtiyacı açık biçimde ortaya koymaktadır.

Kamu kurumları, yargı mercileri, kolluk birimleri ve kapalı kurum idareleri; işkence ve kötü muamele iddialarının önlenmesi, derhâl soruşturulması ve etkin biçimde sonuçlandırılması konusunda birincil sorumluluğa sahiptir. Bu sorumluluk devredilemez ve ihlal iddialarının ortaya çıkmasını beklemeksizin proaktif yükümlülükler içermektedir. Ayrıca bu sorumluluk, yalnızca gerçekleşen ihlallere yanıt verilmesini değil; risk alanlarının önceden tespit edilmesini ve önleyici tedbirlerin hayata geçirilmesini de kapsamaktadır.

Barolar, sivil toplum kuruluşları ve insan hakları örgütleri ise bağımsız izleme, belgeleme ve raporlama faaliyetleri yoluyla tamamlayıcı ve denetleyici bir rol üstlenmektedir. Bu aktörlerin izleme faaliyetlerine erişiminin güvence altına alınması ve kamu kurumlarıyla düzenli, şeffaf ve kurumsal bilgi paylaşımının sağlanması, hesap verebilirlik mekanizmalarının güçlendirilmesi açısından kritik önemdedir.

İzleme süreçlerinin etkili biçimde yürütülebilmesi için erişilebilir başvuru mekanizmalarının oluşturulması, veri paylaşımında şeffaflığın sağlanması ve izleme sonuçlarının kamuoyuyla düzenli olarak paylaşılması gerekmektedir. Bu çerçevede işkence ve kötü muameleyle mücadele, kurumsal sınırları aşan ortak bir sorumluluk alanı olarak ele alınmalı; izleme faaliyetleri süreklilik, bütünlük ve bağımsızlık ilkeleri doğrultusunda yürütülmelidir.

KAYNAKÇA

Uluslararası Belgeler

- Birleşmiş Milletler, *İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Aşağılayıcı Muamele ya da Cezaya Karşı Sözleşme*.
- Birleşmiş Milletler, *Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme*.
- Avrupa Konseyi, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)*.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *İşkence ve Kötü Muamele Yasağına İlişkin İçtihatlar*.
- Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, *İstanbul Protokolü – İşkence ve Kötü Muamelenin Etkili Şekilde Soruşturulması ve Belgelenmesi El Kitabı*.
- Avrupa Konseyi, *İşkencenin Önlenmesi Komitesi (CPT) Standartları ve Raporları*.

Ulusal Mevzuat

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu.
- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun.
- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu.
- 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu.

Kurumsal ve Sivil Toplum Kaynakları

- Şanlıurfa Barosu *İnsan Hakları Merkezi ve İnsan Hakları Komitesi* kayıtları.
- İnsan Hakları Derneği (İHD) *Şanlıurfa Şubesi* raporları ve başvuru kayıtları.
- Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) *Urfa Şubesi* izleme ve başvuru çalışmaları.
- Şanlıurfa Valiliği *İl İnsan Hakları Kurulu* ve ilçe kaymakamlıkları *İnsan Hakları Kurulları* nezdinde yapılan başvurular ve paylaşılan bilgiler.
- İlgili sivil toplum kuruluşları ve *avukat bildirimleri*.

Medya ve Açık Kaynaklar

- Ulusal ve yerel basında yayımlanan *haberler ve dosyalar*.
- Açık kaynaklı *dijital yayınlar* ve doğrulanabilir medya içerikleri.

Bulgu – Sorun – Politika / Uygulama Önerisi Eşleştirme Tablosu

Bulgu	Tespit Edilen Sorun	Politika / Uygulama Önerisi
Gözetim ve kolluk teması sırasında darp, orantısız güç ve psikolojik baskı iddialarının tekrar etmesi	Kolluk müdahalelerinde ölçülülük ve denetim eksikliği	Kolluk personeline zorunlu insan hakları eğitimi; müdahalelerde kesintisiz ve müdahale öncesini de kapsayan görsel kayıt uygulaması ile kayıtların bağımsız denetime açık biçimde saklanması sağlanması
İşkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturmanın gecikmesi veya etkisiz yürütülmesi	Etkili soruşturma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi	Soruşturmaların derhâl, bağımsız ve tarafsız biçimde yürütülmesi; delil toplama süreçlerinin geciktirilmemesi
Kovuşturmayla yer olmadığına dair kararların yaygınlığı	Cezasızlık riskinin artması	KYOK kararlarının gerekçeli ve denetlenebilir biçimde verilmesi; etkili itiraz ve yargısal denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi
Hapishaneler, GGM ve geçici barınma merkezlerinde aşırı kalabalık, hijyen ve sağlık hizmetlerine erişim sorunları	İnsan onuruna uygun koşulların sağlanamaması	Kapalı kurum koşullarının iyileştirilmesi; sağlık hizmetlerine zamanında ve bağımsız erişimin güvence altına alınması
Koğuş kapasitesinin aşılması	Bedensel ve ruhsal bütünlük üzerinde olumsuz etki	Kapasite aşımının önlenmesi; alternatif tedbirlerin uygulanması
Zorunlu nakil uygulamalarının aile ziyaretlerini fiilen zorlaştırması	Aile bağlarının zedelenmesi ve süreklilik arz eden mağduriyet	Zorunlu nakiller için açık, yazılı ve denetlenebilir kriterler; aile bağlarının karar süreçlerinde zorunlu değerlendirilmesi

Bulgu	Tespit Edilen Sorun	Politika / Uygulama Önerisi
Geri gönderme ve geçici barınma merkezlerinde kötü muamele beyanları	Mülteciler ve haklara erişimde dezavantajlı gruplar için yetersiz koruma	Özel izleme ve şikâyet mekanizmalarının kurulması; tercüme ve hukuki bilgilendirme hizmetlerinin sağlanması
Barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik orantısız müdahaleler	İfade ve toplantı özgürlüğünün fiilen kısıtlanması	Kolluk müdahalelerinin hukuka uygunluk ve ölçülülük ilkeleriyle sınırlandırılması
Medya ve sosyal medya erişim engelleri	İhlallerin görünürlüğünün azalması	Erişim engellerinin istisnai, gerekçeli ve yargısal denetime açık hâle getirilmesi
Mağdurların resmî başvuru mekanizmalarına erişimde tereddüt yaşaması	Güvensizlik ve başvuru kanallarının etkisizliği	Güvenli, erişilebilir ve misillemeye karşı koruyucu başvuru mekanizmalarının oluşturulması
Bağımsız izleme faaliyetlerinin sınırlılığı	Yapısal ihlallerin süreklilik kazanması	Barolar ve sivil toplumun izleme faaliyetlerinin kurumsal olarak desteklenmesi; insan hakları kurumlarının işlevselliğinin güçlendirilmesi

Not: Bu tablo, raporda tespit edilen bulgular ile önerilen politika ve uygulamalar arasındaki nedensel ilişkiyi görünür kılmak ve raporun uygulamaya dönük niteliğini güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

www.sanliurfabarosu.org.tr